

REPERE ÎN EXCELENȚĂ
LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Ediția I, 17 mai 2025
Clasa a IV-a

Varianta 1

Citește cu atenție fragmentul următor, apoi rezolvă cerințele de mai jos.

A visa este cea mai bună alegere a unei ființe. Ce se întâmplă însă cu lucrurile? Au voie ele să viseze?

*În penarul Lianeii nu există **multe** creioane **neascuțite**, pixuri stricate sau stilouri fără cerneală; totul este mereu **aranjat** și **verificat**. Însă ieri, la ora de pictură, a descoperit că pensula **preferată** era jumulită și subțire. „Acum nu mai am ce să fac cu ea”, s-a gândit Liana. „Dar, pentru că a fost pensula mea preferată, n-o voi arunca.” Și a așezat-o într-o cutie cu obiecte nefolositoare, pe care a dus-o în **pod**.*

– Suntem prea multe! s-a plâns o cutie muzicală uzată. Sigur o să ne arunce imediat!

*– Nu-ți face griji, ne **mută** doar! a explicat un câine de jucărie.*

Odată ajunse acolo, toate au început să se vaite că nu vor mai vedea niciodată soarele și că nu vor mai simți bucuria de a fi de folos.

*– Demult, eram un cavaler din porțelan, atât de mândru și de **viteaz**! Acum sunt exilat din cauza brațului pierdut în bătălie, după mulți ani petrecuți în glorie. Ce **dezamăgire**!*

După ce toate obiectele au ieșit din cutie și s-au prezentat, a apărut și mica pensulă:

*– De ce vă tot plângeți? Chiar dacă acum sunteți așa, trebuie să vă amintiți cu **bucurie** de **vremurile** trecute! Puteți visa și spera la timpuri noi, când veți fi reparate și veți deveni din nou folositoare. Puteți să vă imaginați orice!*

*– **Noi** suntem niște biete obiecte, trăim doar în trecut și prezent, căci, uneori, viitorul ne este luat! exclamă câinele de jucărie. Și, oricum, chiar dacă ne-am imagina, tot nu ne-am putea vedea visurile împlinite.*

– Ba puteți, eu vă voi arăta cum veți face acest lucru, căci sunt o pensulă și știu să pictez. Tu, cutie muzicală, dacă ai fi om, ce ai face cu viața ta?

– Cred că aș fi balerină. Mereu mi-au plăcut spectacolele de balet. Aș dansa toată ziua și aș inventa un nou stil.

*În timp ce cutiuța, câinele și cavalerul de porțelan povesteau, pensula a pictat aproape o **carte** întreagă.*

*Peste câteva zile, mama Lianeii a urcat în pod, ca să adune lucruri pentru un târg de vechituri. Astfel, cutia muzicală a ajuns în mâinile unei dansatoare, câinele, într-un teatru, cavalerul, în casa unui doctor. Pensula a poposit în casa unui artist care **colindă** lumea, oferind speranțe.*

Cartea, pe spatele căreia scria „Nu subestima puterea visurilor.”, a ajuns la copii.

(Visuri pline de culoare, după Teodora Vaman)

1. Formulează câte un enunț, în care să precizezi:

- a) motivul pentru care Liana a dus pensula preferată în pod; 6 puncte
- b) un sfat oferit de pensulă obiectelor din cutie, pentru a le încuraja (**enunțul să aibă doar cinci cuvinte**). 6 puncte

2. Precizează două trăsături fizice și două trăsături morale ale pensulei. 8 puncte

3. Scrie câte un cuvânt cu sens asemănător pentru: **verificat**, **preferată**, **vremurile**, **colindă**. 8 puncte

4. Notează câte un cuvânt cu sens opus pentru: *multe, aranjat, viteaz, bucurie*. 8 puncte
5. Formulează câte un enunț, în care cuvintele *pod, carte* să aibă sens diferit de cel din fragment. 8 puncte
6. Scrie patru cuvinte înrudite cu *copil* (familia de cuvinte). 4 puncte
7. Indică ce sunt, ca parte de vorbire, cuvintele: *neascuțite, mută, dezamăgire* și *noi*, din fragmentul dat. 4 puncte
8. Rescrie enunțurile, corectând greșelile de orice fel.

Cărțile din podul Lianeii se îngesuiau să coboare treptele. Vroiau săl întâmpine pe ce-l ce avea să devină pictor celebru. Nu aflii mereu așa veste. Bine înțeles că pensula iera prietena lui cea mai bună, care îi opținuse încrederea. Fiecare obiect își regăsise din nou bucuria de a trăi, pentru aș continua drumul spre alte succese

12 puncte

9. Alcătuieste un text de minimum 10 (zece) rânduri, în care să prezinți o întâmplare, având ca personaj principal un obiect din podul Lianeii. Ține cont de următoarele:
- a) titlul; 1 punct
- b) succesiunea logică a ideilor; 3 puncte
- c) introducerea corectă, în enunțuri, a expresiilor: *a-și pune în gând, a-și da seama, a da de știre*; 6 puncte
- d) părțile unei compuneri; 3 puncte
- e) numărul minim de rânduri (zece); 2 puncte
- f) originalitatea. 5 puncte

Pentru redactarea **întregii lucrări**, vei primi **6 puncte**, după cum urmează:

- a) ortografia și punctuația; 4 puncte
- b) așezarea în pagină; 1 punct
- c) aspectul îngrijit al scrisului. 1 punct

Toate subiectele sunt obligatorii.

Timp de lucru: 120 de minute

Se acordă 10 puncte din oficiu.

Total: 100 de puncte

REPERE ÎN EXCELENȚĂ
LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Ediția I, 17 mai 2025

Clasa a IV-a

Varianta 1

BAREM DE CORECTARE ȘI EVALUARE

- Formulează câte un enunț, în care să precizezi:
  - motivul pentru care Liana a dus pensula preferată în pod;
-scrie doar secvența din fragment: *era jumulită și subțire*; **4 puncte**
-formulează enunțul corect.
Ex.:
Liana a dus pensula preferată în pod, pentru că era jumulită și subțire și nu mai avea ce face cu ea.
Liana a dus pensula preferată în pod, pentru că era jumulită și subțire. **6 puncte**
  - un sfat oferit de pensulă obiectelor din cutie, pentru a le încuraja (**enunțul să aibă doar cinci cuvinte**).
-formulează enunțul corect, dar nu respectă limita de cinci cuvinte; **4 puncte**
-formulează enunțul corect, din cinci cuvinte. **6 puncte**
Ex.: *Să sperați la timpuri noi! / Să visați la timpuri noi!*
Puteți deveni din nou folositoare! / Puteți să vă imaginați orice!
- Precizează două trăsături fizice și două trăsături morale ale pensulei. **4 x 2 puncte = 8 puncte**
Ex.: trăsături fizice: *jumulită, subțire*;
trăsături morale: *optimistă/ vorbăreață/ prietenoasă/ pricepută/ talentată*.
- Scrie câte un cuvânt cu sens asemănător pentru: **verificat, preferată, vremurile, colindă**.
Ex.: *verificat* = controlat; *preferată* = favorită; *vremurile* = timpurile; *colindă* = cutreieră.
4 x 2 puncte = 8 puncte
- Notează câte un cuvânt cu sens opus pentru: **multe, aranjat, viteaz, bucurie**.
Ex.: *multe* ≠ puține; *aranjat* ≠ dezordonat; *viteaz* ≠ fricos; *bucurie* ≠ tristețe.
4 x 2 puncte = 8 puncte
- Formulează câte un enunț, în care cuvintele **pod, carte** să aibă sens diferit de cel din fragment.
Ex.: *Râul Argeș trece pe sub un pod.*
Andrei a pierdut o carte de joc. **2 x 4 puncte = 8 puncte**
- Scrie patru cuvinte înrudite cu **copil** (familia de cuvinte).
Ex.: *copil – copilărie, copilaș, copilăros, a copilării.* **4 x 1 punct = 4 puncte**
- Indică ce sunt, ca parte de vorbire, cuvintele subliniate în fragment.
neascuțite – adjectiv; *mută* – verb; *dezamăgire* – substantiv; *noi* – pronume.
4 x 1 punct = 4 puncte

8. Rescrie enunțurile, corectând greșelile de orice fel.

Cărțile din podul Lianeii se înghesuiau să coboare treptele. Voiau să-l întâmpine pe cel ce avea să devină pictor celebru. Nu află mereu așa veste. Bineînțeles că pensula era prietena lui cea mai bună, care îi obținuse încrederea. Fiecare obiect își găsisse din nou/ regăsisse bucuria de a trăi, pentru a-și continua drumul spre alte succese [.]

12 x 1 punct = 12 puncte

9. Alcătuieste un text de minimum 10 rânduri, în care să prezinți o întâmplare, având ca personaj principal un obiect din podul Lianeii. Ține cont de următoarele:

- a) titlul; 1 punct
- b) succesiunea logică a ideilor; 3 puncte
- c) introducerea corectă, în enunțuri, a expresiilor: *a-și pune în gând*, *a-și da seama*, *a da de știre*; 3 x 2 puncte = 6 puncte
- d) părțile unei compuneri; 3 puncte
- e) numărul minim de rânduri (zece); 2 puncte
- f) originalitatea. 5 puncte

Pentru redactarea întregii lucrări, se vor acorda **6 puncte**, după cum urmează:

- a) ortografia:
0 - 2 greșeli – **2 puncte**; 3 - 4 greșeli – **1 punct**; mai mult de 4 greșeli – **0 puncte**;
- punctuația:
0 - 2 greșeli – **2 puncte**; 3 - 4 greșeli – **1 punct**; mai mult de 4 greșeli – **0 puncte**;
- b) așezarea în pagină : 1 punct
- c) aspectul îngrijit al scrisului: 1 punct

Se acordă **10 puncte** din oficiu.

Total: **100 de puncte**